Glittne, en Bergsmansgård i Nordmark

En liten historia om huset Glittne i Nordmarks socken, Värmland med mina ord

Thomas Jansson, Jumkil, Uppland

Foto på Glittne taget från gamla vägen mellan Filipstad och Hagfors

Under min barndom på femtiotalet bodde jag tillsammans med föräldrar, farföräldrar, fastrar, farbröder och kusiner ”på Glittne”.
Glittne är ett hus som är något utöver det vanliga. Med sina 13 rum, med mycken snickarglädje både ut och invändigt, ett gediget arbetat plåttak och där även skorstenarna är belagda med plåt samt alltsammans toppat med ett tornrum, blir huset ett speciellt ”landmärke” på vägen mellan Filipstad och Hagfors!

Min farmor Agnes Valler, gift Jansson var född i Rämmens socken 1895 och farfar Otto Jansson även han född i Rämmens 1892, köpte fastigheten Glittne år 1953 för det överkomliga priset 12000 kronor (summan hämtad från reportage i NWT).

Under årens lopp hade jag ingen djupare kunskap om husets historia, utöver att jag själv bott där och alla minnen förknippade med det. När jag under senare år började släktforska lite upptäckte jag att det fanns ytterligare en koppling till släkten då en avlägsen släkting hade ägt och byggt Glittne.
Jag blev nyfiken och har tittat lite på historiken runt familjen som byggde Glittne eller Glitne som troligtvis är den ursprungliga stavningen samt tiden då mina farföräldrar flyttar in och bor på Glittne.
Har ingen ambition att allt är fullständigt korrekt återgivet, rätt tolkat eller vetenskapligt upplagt, utan jag har själv hämtat och fritt tolkat diverse fakta ur kyrkböcker, info och bilder från Nordmarks hembygds och gruvmuseum http://www.hembygd.se/nordmark samt fakta från min släkting Torgny Låås släktforskning http://torgnylaas.se och egna hågkomster från barndomen.
Har sedan försökt formulera med egna ord och naturligtvis där det behövts ”skarvat lite” på Värmländskt vis.

Glittne en Bergsmansgård i Nordmark.

Följande text om Bergsmansgården Glittne kunde jag läsa på Nordmarks hembygds och gruvmuseum för något år sedan.
”En bergsmansgård eller bergsmanshemman är ett inom ett järnbergslag beläget skatte- eller krono-hemman, vilket förr, mot skyldighet att blåsa tackjärn och använda skogen till kolning, hade viss frihet från skatt och militärtjänst. Bergsman kallades ägaren till ett bergslagshemman och bergsmännen inom ett område tillhörde ett bergslag. Det fanns som mest 17 st järnbergslag i Sverige varav 2 st i Värmland (Filipstads och Nyeds bergslag). Ett kopparbergslag (Falun) och ett silverbergslag (Sala) fanns också, Denna ordning med skattebefrielse m, m infördes någon gång i tidig medeltid och varade fram till 1859.

Det vi idag kallar ”Bergslagen” var ursprungligen den del av landet där en mängd ”bergslag” fanns som hade skyldighet att producera järn.

I Nordmark, som tillhör Filipstads Bergslag, fanns ett flertal bergsmanshemman varav ”Glittne” var ett av de större. Glittne hade stora jordarealer, skogar och underlydande torpställen samt en del i Nordmarkshyttan (hyttan blåstes ner 1905). Nuvarande Hembygdsgården ”Masmästargården” var torpställe under Glittne.

Nordmarkshyttan omkring år 1900

Omkring 1850 köptes ”Glittne” av bergsmannen och riksdagsmannen Anders Jansson (född 1817 död 1896), som flyttade in där med sin hustru Anna. Dåvarande ”Glittne gård” var en ståtlig 2-vånings bergsmansgård rödfärgad med vita knutbräden i typisk bergslagsstil och troligtvis byggd på 1700-talet. Huset låg framför nuvarande ”Glittne” och hade en låg flygelbyggnad i ”sinnersten” (revs på 1920-talet)

Jansson tyckte dock att den gamla bergsmansgården inte var tillräckligt passande för en riksdagsman och rik bruksägare utan beslöt att bygga sig något bättre. I slutet av 1800-talet satte han igång och började bakom den gamla gården bygga det som vi idag kallar ”Glittne”. Huset byggdes som ett 1 ½ plans hus med 3-våningars torn i ena hörnet. Planlösningen är originell med sammanlagt 25 olika utrymmen med 7 rum och kök, stor salong, matsal och serveringsrum. Utöver detta fanns trapphallar, förrådsutrymmen m, m samt badrummet som på den tiden var något extra.

Vattnet till badrummet och köket pumpades via en tank uppe i tornet från den näraliggande Sandsjöälven med hjälp av en så kallad vädur, en pumpanordning som utnyttjade älvens strömmande

vatten som kraft. Den här pumpen uppfanns av de franska ballongkonstruktörerna Montgolfier omkring år 1770. Sådana pumpar tillverkas fortfarande och kunde för några år sedan köpas på postorder från Clas Ohlsson, Insjön. Byggandet av huset tog tid och kostade mycket pengar. Det blev inte färdigt förrän 1907. Strax därefter revs den gamla bergsmansgården. Anders Jansson dog 1896 och hustrun 1898 så de fick aldrig se sin skapelse i färdigt skick. Anledningen till att bygget drog ut på tiden var bl, a penningbrist. Huset blev betydligt dyrare än beräknat. Speciellt sparades inte på inredningsdetaljer, allt skulle vara av yppersta kvalitet som fina dekorerade kakelugnar, fönster av kristallglas m, m. Kostnaderna blev så höga att familjen hade svårt att betala.
Makarna Jansson hade 6 barn varav 3 dog före föräldrarna.
Kvar var systrarna Amanda och Jenny samt sonen Oscar, som hade blivit jurist, flyttade.
*(*min anm, sonen Häradshövding Oscar Jansson avlider i Mariestad 1926)
Amanda kan därför sägas vara den sista ”bergsmannen” på Glittne. Ogifta Amanda skötte tillsammans med kusin fröken Elin Jansson och en gammal trotjänare Gustav Andersson i flera år jordbruket själva. Fröknarna Amanda och Elin var två manhaftiga fruntimmer. Båda rökte cigarr och för att få njuta så länge som möjligt av den dyrbara varan brukade de sätta en hårnål genom cigarren. De var originella på många sätt, klädde sig gammalmodigt (kanske av nöden påkallat) och höll hårt på sin värdighet.
Så småningom arrenderades jordbruket ut och delar av skogen såldes. Efter fröken Amandas död 1935 hölls en stor lösöresauktion där allt såldes under två dagar. Sedan såldes det övriga, hus, jord och skog. Nordmarks kommun stod en tid som ägare. Sedan delades egendomen upp så att huset med tomt (4800 m2) blev avstyckat för sig”.

Fröknarna och kusinerna Amanda och Elin Jansson samt adoptivdottern Siv

Salongen på Glittne. Fotot hämtat från http://brunsell.se/Herrgardsmiljoer.html

Lite om familjen som byggde Glittne

Anna Euphemia Christoffersdotter och Anders Jansson var de som bekostade och byggde Glittne. Mina släktförhållanden går till Anna Euphemia via min farmors morfars far, bergsmannen Pär Christoffersson, född 1787 i Djuprämmen.

Pär Christoffersson var yngre bror till Anna Euphemias far, bergsmannen Christoffer Christoffersson som jag återkommer till!
Att bergsman och nämndeman Anders Jansson tillskrivs vara den som köpte och byggde Glittne är känt, men frågan är om han kunde ha gjort det utan hustrun Anna Euphemia Christoffersdotters förmögenhet som hon hade med sig i boet. Jag tror att i detta fall ordspråket ”bakom en framgångsrik man finns en kvinna” kan stämma!

Anna Euphemia Christoffersdotter var alltså dotter till bergsman & nämndeman Christoffer Christoffersson född 1786 i Djuprämmen.
Vid sin död 1839 var Christoffer Christoffersson enligt bouppteckningen en rejält förmögen man. Han ägde två rejäla bergsmansgårdar. Den i Djuprämmen taxerades till 6666 riksdaler och Ekgården i Gåsbornshyttan som han också ägde taxerades till 6000 riksdaler samt delägarskap i gruva i Långbanshyttan värderad till 600 Riksdaler. Till detta kom djur och lösöre. Kreaturen värderades till c:a 200 Riksdaler på vardera gården och tackjärnslagret vid hyttan till c:a 300 Riksdaler. Det fanns också ett bibliotek med ett försvarligt antal böcker, så att boets totala tillgångar värderades till 15,749 Riksdaler. Med skulder på 4,543 Riksdaler blev boets nettobehållning 11,205 Riksdaler, en försvarlig summa.
Mer går att läsa på länken http://torgnylaas.se/Bouppteckningar/17860210_Christopher.htm

Efter fadern, Christoffer Christofferssons död, flyttar Anna Euphemia, hennes mor Anna Svensdotter & brodern Sven Christoffersson från Djuprämmen till Gåsbornshyttan 1840.

Någon gång mellan 1840 och 1846 träffar Anna Euphemia bergsmanssonen Anders Jansson från Grönhult i Hjulsjö, son till den beryktade Jan ”Grönhultsgubben” Jansson.
Huruvida det var av ren kärlek eller ett resonemangsäktenskap mellan Anna Euphemia och Anders framkommer inte *(arrangerade äktenskap & rätten för båda könen att välja äktenskapspartner blir tillåtet först 1872*), man får hoppas att kärleken spirade och 1846 gifter sig paret i Gåsborns kyrka, ”bruden bar guldkrona” noteras i vigselboken. 1847 flyttar maken Anders Jansson till Gåsbornshyttan där paret bor tillsammans med Anna Euphemias moder, Anna Svensdotter och brodern Sven.
Brodern Sven noteras i husförhörslängderna som "sinnessvag och satt under förmyndare” och en av förmyndarna är så finurligt Anders Jansson.
Sven avlider 1868 i Gåsborn och efterlämnar en betydande förmögenhet.
Mer går att läsa på länken http://torgnylaas.se/Bouppteckningar/18220101_Sven.html

Flytt till Nordmarkshyttan

1853 flyttar paret Anna Euphemia och Anders Jansson till Nordmark och där noteras inflyttningen i Nordmarks inflyttningslängder ”Bergsbruksidkaren A Jansson, hustrun Anna Euphemia Christoffersdotter, son Johan August, dottern Amanda Josephina, Augusta Eugenia”.
Vidare får Anders Jansson de bästa vitsord noterat i inflyttningslängden! ”God Extend Nattvard 24/4-53. ”Bevistat förhör äro vaccin. Utmärkt sig för en exemplarisk vandel. De bägge äldsta barnen vaccinerade”. Om hustrun Anna Euphemia skrivs det intet, däremot ändras hennes efternamn till Kristoffersson efter att paret flyttat till Nordmark!
I husförhörslängderna noteras också att Anders Jansson blir riksdagsman 1856 samt i husförhörslängderna 1866-1870 noteras att han är fd Riksdagsman.
Därför drar jag slutsatsen att Anders Jansson var riksdagsman i c:a 10 år.

Den 27/11-1872 flyttar Anna Euphemias moder, ”bergsmansenkan” Anna Svensdotter till Nordmarkshyttan och sin dotter och måg! Anna Svensdotter avlider i maj 1873 i en ålder av 80 år och hon bor bara några månader hos dottern i Nordmark, dödsorsaken ”ålderdom”.

Eftersom att kvinnor fick arvsrätt 1845 antar jag att Anna Euphemia, efter moderns död, var den enda levande arvtagaren och det kan antas att det fortfarande fanns relativt stora tillgångar efter fadern Christoffer Christoffersson.
Jag har inte haft tillgång till boupptecknin efter ”bergsmansenkan” Anna Svensdotters så min slutsats om förmögenheten är som sagt ett antagande. En annan osäkerhetsfaktor är att kvinnor 1872 inte har rösträtt och fick det inte förrän 1919 och visserligen blev från 1863 ogifta kvinnor automatiskt myndiga, men gifte de sig blev de omyndiga och först 1921 blev även gifta kvinnor myndiga.
Oavsett kvinnors rättigheter tog säkert Anders Jansson hand om ev förmögenhet.
Om man läser noteringarna i Nordmarks kyrkoarkivs husförhörslängder om Anna Euphemia och hennes man, bergsbruksidkaren och fd riksdagsmannen Anders Jansson, ser allt bra ut fram till husförhörslängderna 1881-85 då antal tjänstefolk börja minska drastiskt och man kan se att några emigrerar till Amerika, men även någon till Argentina.
Efter att Anders Jansson dör 1896 och sedan Anna Euphemia Kristoffersson1898 kan man se i husförhörsböckerna att det bara återstår några pigor bland tjänstefolket.

Man kan då också läsa namnet ”Glitne” för första gången. Hur paret eller rättare sagt Anders Jansson förvaltade sin ev förmögenhet vet jag ej, men även på den tiden kunde man göra felbedömningar och snabbt förlora sina pengar. Som ett försvar kan man kan anta att inkomster från Nordmarkshyttan minskat i senare delen av 1800-talet och i och med att hyttan blåstes ned år 1905 och att som tidigare skrivet blev husbygget en allt för dyr historia. Det gällde, då som nu, att räkna efter och använda pengarna ”rätt”!

Efter makarnas död noteras ”Glitne” i husförhörslängderna som fd riksdagsmannen A Janssons sterbhus och så fortsätter det fram till 1935 då dottern fröken Amanda Josefina Jansson avlider i en ålder av 88 år. Stackars Amanda Josefina hade troligen ramlat och legat en längre tid i sjuksäng då det noteras i död och begravningsboken att hon har haft lårbensbrott och liggsår.

En klen tröst för Amanda Josefina är att hennes status bevaras då hennes titel i död och begravningsboken är ”Godsägare Glitne”.
I och med Amanda Josefinas bortgång slutar eran för familjen som byggde ”Glittne”.

På familjegraven står meningen ”Nemo ante mortem beatus” vilket kan översättas från latin med, ”ingen är lycklig död, vilket man kan instämma i.

Anders Jansson & Anna Christofferssons familjegrav på Nordmarks kyrkogård.

Agnes och Otto flyttar in på Glittne

År 1953, mindre än tjugo år efter den sista ”bergsmannen” på Glittne, Amanda Josefina Janssons död, är det åter dags för ytterligare en familj med efternamnet Jansson att flytta in på Glittne.
Då flyttar farmor Agnes och farfar Otto Jansson dit från Bergsgården i Nordmark.
På sätt och vis hamnar Glittne åter inom släkten eftersom min farmors mor, Kristina Persdotter Lås född 1866 i Gåsborn, är tremänning med Amanda Josefina.

Att efter ett långt och hårt liv *(en tillvaro som vi som lever idag har svårt att föreställa oss)* som torpare och jordbruks arrendatorer på olika torp och gårdar, samt efter att ha fött och uppfostrat elva barn, fem flickor och sex pojkar, kan flytten till Glittne ses som en välförtjänt belöning för Agnes och Otto. Av de elva barnen överlevde alla utom en flicka, den förstfödda, som bara blev några dagar gammal och dog i november 1914.

Agnes och Otto är båda födda och uppväxta i Rämmens socken under enkla förhållanden.
Agnes föddes 1895 i Snickartorp, Rämmen är dotter till gruvarbetaren och torparen Jonas Jansson Valler och hans hustru Kristina Persdotter Lås.

Agnes som ung

Otto föddes 1892 i Fiskhushöjden, Rämmen är son till torparen Jan Jonasson och hans hustru Karolina Jonsdotter.

Agnes och Otto gifter sig på julafton 1914. Om man tittar på noteringen i Lysnings och vigselboken för Rämmen 1895-1922 ser man att brudgummen inte närvarade vid vigseln. Noteringen lyder ”Giftemål mellan torparson Otto Wallentin Jansson från Holmsjöfallet och torparedottern Agnes Kristina Valler från Holmsjön”. Vidare går att läsa ”fästmön jämte hennes fader närvarande försedd med fästmannens skriftliga medgivande”. En orsak att brudgummen inte var närvarade beror troligen på att första världskrigets utbrott 28 juli 1914 och Otto var inkallad i den så kallade ”beväringen”.

Paret bor som gifta först i Holmsjöfallet, men efter en tid flyttar de till Lilla Lönnhöjden där föds tre barn, den förstfödda dottern som dog, sedan Svea och Sven.
1921 flyttar Agnes och Otto med de två barnen till torpet Holmsjön. Där föds ytterligare tre barn Gösta (min far), Knut och Ingrid.

Torpet Holmsjön som Agnes och Otto brukade från 1921-1929

År 1929 går flyttlasset från Rämmen till Nordmark. Där flyttar familjen in i Bergsgården kallad ”Gårn” på Nordmarksmål. Agnes och Otto arrenderar Bergsgården och där föds barnen Karl Erik, Karin, Sten, John och Kerstin. På ”Gårn” finns både kor som ska handmjölkas och skötas om, samt hästar för arbete i jordbruket och skogskörning. Otto ägnar sig också åt ”husbehovsbränning” av tjära!
De hemmavarande barnen får tidigt hjälpa till i arbetet på gården. Familjen brukar ”Gårn” fram till 1953 då de flyttar några hundra meter till Glittne med hjälp av häst och vagn.

Agnes och Otto med barnen framför ”Gårn”. Från vä. Gösta, Knut, Otto, Karl Erik, Agnes med Karin på armen, Ingrid och Sven. Fotot taget tidigast efter 1933.

Otto kör häst och slåttermaskin vid ”Gårn

Farbror Sven och min far Gösta kör hö vid Limkullen, Nordmark

Mitt minne av att bo på Glittne

Att som barn bo i ett hus som Glittne minns jag positivt trots att det saknades både vatten och avlopp inne. På vintern var det mycket kallt inne och jag tippar att isoleringen med dagens mått mätt hade mycket i övrigt att önska! Stora fönster och högt i tak gav inte de bästa förutsättningarna att hålla hyfsad temperatur inomhus. Att det skulle vara någon form av ”statusboende” var inget jag minns utan jag var lite avundsjuk på de klasskamrater som hade både toalett och bad inomhus.
Vi barn som inte hade tillgång till bad fick gå till kommunala badhuset och bli tvagade, om jag inte minns fel just när övriga klassen hade ”roliga timmen”.
När man fick ”behov” som man inte klarade av att utföra genom att gå bakom knuten, var det bara att ta sig till dasset som låg långt från själva huset. Dasset och var av en ”flersits” variant där säkert både herrefolk, pigor och drängar suttit och var säkert från tiden då Glittne byggdes.

Dasset på Glittne

I dag skulle boendeformen säkert kallas generationsboende som vi bodde tillsammans, föräldrar, farföräldrar, farbröder, fastrar, kusiner och ibland någon ytterligare hyresgäst i samma hus.

Som barn tyckte jag att Glittne var mycket stort och gav många möjligheter till spännande lekar i alla rum och krypin. När jag var riktigt liten c.a 2-3 år hade jag för vana att tidigt på morgonen via en mörk vind leta mig fram till en trappa och därifrån ropa på farmor Agnes med orden ”tycker ôm farmor” och hon svarade ”jajamän det tror jag det”. Farmor kom och öppnade och jag fick sitta i hennes knä framför vedspisen och värma händerna, en bild som jag fortfarande kan locka fram och minnas med stort välbehag. Den mörka vinden skulle säkert framkalla mörkrädsla för många, men inte för en pôjk på tre år på väg till farmor.
Farmor Agnes hade långt grått hår alltid uppsatt i en knut, men när jag kom på tidigt morgonbesök var hennes hår utsläppt då hon inte hade hunnit sätt upp det ännu. Ibland fick jag sova över hos farmor Agnes och farfar Otto något jag tyckte om, men jag gillade inte riktigt att farfar luktade snus så hos honom kröp jag inte ner till så gärna. På stora familjehögtider som till jul samlades flera av fars syskon och deras barn, mina kusiner, för julfirande och då kunde det bli riktigt trångt i huset, men kul för oss barn.

Vid kräfttider minns jag speciellt den plåtbalja utanför Glittne som var full med levande kräftor och de vuxna höll sedan kräftskiva i tornrummet. Tornet var för övrigt bra när TV gjorde sitt intåg runt 1958-59 då vi köpte vår första TV.

Far Gösta monterade antennen på tornet, riktade in den mot sändaren vid Lockhyttan i Kilsbergen c:a 7 mil bort fågelvägen och vi kunde se de första bilderna som idag kan beskrivas som ”Myrornas krig”, men då hade vi andra krav på underhållning och bildkvalitet. Många barn från grannskapet kom på besök för att titta på TV och det var stundtals fullt hus. Att Glittne med barnaögon var stort invändigt och med väl tilltagna utrymmen kom de väl till pass en gång när jag hade råkat ut för någon barnsjukdom och fick inte gå ut. Just då hade både kusin Tommy och jag hade fått nya cyklar, men jag kunde inte provköra min. Skam den som ger sig, för det fanns en stor salong på Glittne och där kunde jag ta in cykeln och köra runt inomhus. Ett annat minne är när vi spanade efter Ryska Sputnikar, en aktivitet som var spännande att i mörkret speja upp mot natthimlen.

Fotot taget från den plats vid Glittne där jag, farmor och farfar spanade efter Sputnikar.
På fotot syns delar av grannarna Anna och Folke Mattssons ladugård och uthus som tidigare tillhört Glittne.
I bakgrunden Nordmarks Folketshus.

Som barn fick man ibland vara med på de vuxnas arbeten och aktiviteter. Farfar Otto körde fortfarande i skogen med häst på vintern och några gånger fick jag följa med honom på timmerkälken till Knisshöjda och fick sitta på hösäcken bredvid honom. Nu var naturligtvis inte allt ”Bullerby” positivt utan de vuxna hade säkert fullt sjå att hugga ved för att hålla värmen i alla kakelugnar, laga mat, torka kläder efter långa dagar i med skogsarbete, städa och inte minst att tvätta vilket ibland skedde nere vid Sandsjöälven.

Där fanns en pannmur som det eldades i och det luktade en ljuvligt blandning av rök och såpa. Vi barn hölls då vid bron över älven och jag tror att åtminstone minst en gång ramlade någon kusin i älven.

Några mindre trevliga episoder var bland annat när en häst skulle nödslaktas, det kan också ha varit en häst som skulle kastreras och eventuellt blandar jag ihop det med när grannen Folkes häst gick samma öde till mötes. Det var i alla fall svårt att hålla en nyfiken pôjk borta när det hände sådana saker på gården. En annan gång var det dags att slakta en stor gris, men slaktaren hade varit på fler förrättningar innan och antagligen fått rikligt med slaktsupar. Resultatet blev det värsta tänkbara, då slaktaren missade första skottet och skadesköt den stackars grisen och den fick avlivas på ett mer ”handgripligt” sätt, en händelse som barn förhoppningsvis inte behöver uppleva idag.
Men som sagt de flesta minnen från Glittne mest positiva.

På senare tid har jag av nuvarande ägarna fått möjligheten att besöka och återse barndomshemmet några gånger senast 2010 under en släktträff då vi var många släktingar som besökte Glittne.
Som vuxen har det med barnaögon gigantiska huset krympt något, men fortfarande väcker besöken många minnen.
Slutligen en händelse där jag hade liten betydelse att Glittne fortfarande står kvar!
En gång upptäckte jag att det brann i en hink i vårt kök och jag ”rådigt” letade rätt på någon vuxen kunde släcka elden. Minns inte varför elden uppstått och jag hade ingen del i det kan jag garantera, men hade elden spridit sig kunde allt ha slutat i katastrof.
Nu står Glittne fortfarande kvar som ett landmärke mellan Filipstad och Hagfors!

Avslutar med att lägga in några bilder från Glittne både dåtida och nutida, samt ett reportage i NWT om Glittne.

Glittne i vinterskrud. 1950-tal.

Glittne isolerat med snö någon gång under 50-talet

Foto taget från tornrummet på Glittne där man kan se det gedigna plåtarbetet både på tak och skorsten

Bild från 1950-talet. Utsikt från Glittne mot Tången. Min far Gösta med vår fina Austin A 30 och man kan konstatera att våra grannar Anna och Folke Mattsson driver jordbruket och håller åkrarna öppna.

Bild från 1980 -90-tal. Utsikt från tornrummet på Glittne. Tången med Knisshöjda i bakgrunden kan fortfarande ses.

Nya vägen mellan Filipstad och Hagfors är byggd och den gamla ses också vid Tången.

Bild från 2010 taget i samband med släktträff och besök på Glittne.
Utsikt från tornrummet på Glittne där man kan konstatera att Tången nästan inte syns alls.

För det mesta var det gott om folk och rörelse på Glittne.
Fr v min mor Stina med mig Tomas i knät. Kusinerna Eva Lisa sittande och brodern Lars halvsittande i solstolen, båda bodde på Glittne. Sittande i solstolen kusin Tommy och framför honom hans syster Birgitta, båda från Lesjöfors. Sittande till vänster om solstolen kusin Barbro från Lesjöfors. Faster Kerstin som också bodde på Glittne. Flickan med hunden känner jag inte igen

Kusinerna Eva Lisa, Birgitta och farmor Agnes med Tomas i knät.

Under barndomen fanns nästan alltid någon att leka med, kusiner eller kompisar.
Här kör Tomas och kusin Eva Lisa rattkälke.

Grannen Ingrid, kusin Anita, Tomas, kusin Eva Lisa och grannen Kjell.

Kusinerna Birgitta, Eva Lisa och faster Kerstin. Sittande Tomas med kusinerna Tommy och Anita.

13-rumsvilla med tornrum lyckoköp i Nordmarkshyttan

FILIPSTAD, tisdag (NWT)

En magnifik villa har det strävsamma arrendatorsparet Agnes och Otto Johansson i Nordmarkshyttan skaffat sig. Den består av 13 rum och kök och snickarglädjen i huset är ett monument över deras arbetsfyllda liv. Den rymliga villan kommer bl.a. till användning då makarna får besök av sina tio barn och tolv barnbarn.

Glittne, heter villan med den ovanliga exteriören, och är belägen några stenkast från allmänna landsvägen Nordmarkshyttan—Filipstad. Många tror att det är en frikyrkolokal eftersom den är utrustad med torn.

— Det trodde jag också första gången jag fick se byggnaden, kommenterar Otto Jansson. Byggnadens egendomliga utseende har bl.a. den fördelen att nasare och försäljare aldrig kommer på idén att söka sig fram till Glittne — och det har de nuvarande härskarna på Glittne inget emot.

Kräftskivor i vindskupan

Det höga tornet är naturligtvis ett lämpligt ställe för TV-masten — i det avseendet är det utnyttjat — och under varma sommardagar brukar familjen samlas i ett av tornrummen och dricka kaffe och njuta av den härliga utsikten. Kräftskivor brukar man också med fördel arrangera i tornrummet.

Glittne byggdes i början på seklet av riksdagsman Jansson i Nordmark. Timmerbyggnaden kostade på den tiden inte mindre än 90.000 kr fullt färdig trots att allt trävirke togs från egna skogar. Riksdagsman Jansson var emellertid aldrig bosatt där. Hans syster, Amanda Jansson, residerade där i början och sedan var det några andra damer som regerade där. Då Otto Jansson köpte Glittne 1953 blev han alltså den förste manlige härskaren. Priset var överkomligt och han behövde bara punga ut med 12.000 kr.

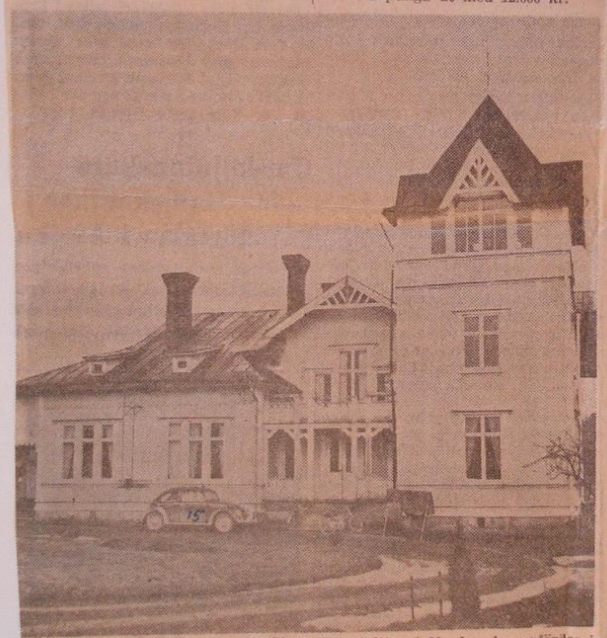

Snickarglädjen flödade då magnifika villan Glittne i Nordmark uppfördes i början på seklet. Ofta förväxlas byggnaden med en frireligiös kyrka.

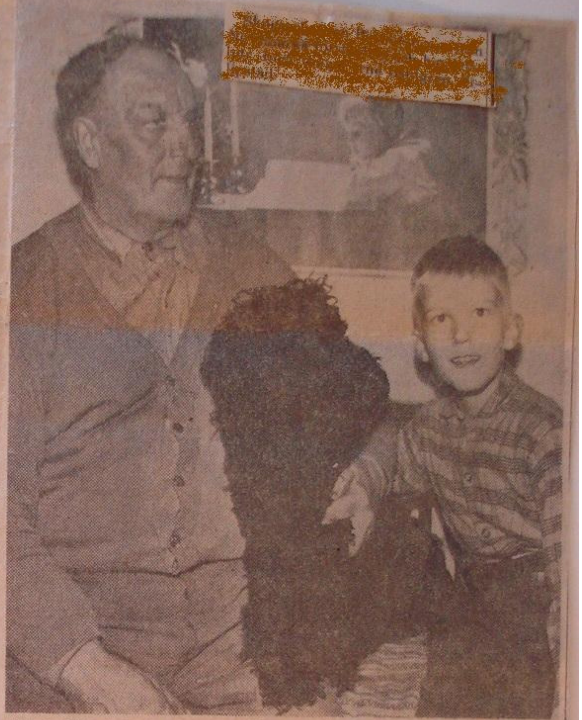

F.arr. Otto Jansson, sonsonen Thomas och den svarta hunden är goda kompisar.

Centralt viktigt

Hr och fru Jansson är böridga från Liljendal. När de gifte sig 1916 arrenderade de bl.a. ett ställe i Holmsjön innan de kom till Nordmark 1929. De vet vad det vill säga att bo isolerat, dvs. långt från landsvägen. Under snörika vintrar var det särskilt besvärligt i Holmsjön.

—Det blev som ett himmelrike när vi kom till Nordmark och övertog Bergsgården på arrende. Att bo centralt har man ju glädje och nytta av mångfaldiga gånger dagligen. 4 km lång väg till närmaste affär och skola — så var det i Holmsjön — gör ingen människa glad. I 23 år arrenderade man gården i Nordmark och sedan flyttade makarna till Glittne, vilket också ligger mycket centralt.

Fyra flickor och sex pojkar har makarna fostrat upp i tider då barnbidrag var ett okänt begrepp — ja, de yngsta barnen kom väl i åtnjutande av lite barnbidrag men det var inte mycket. Makarna Jansson tillhör inte den kategorin som klagar utan är nöjda och lyckliga över dagens små bekymmer och glädjeämnen. Alla barnen är utflugna. Sonen Sten bor hemma och kör i skogen. Flera har stannat kvar i Nordmark och en son hyr en lägenhet i den pampiga villan. Yngsta dottern, Kerstin, 22, har sin dagliga gärning förlagd till Älvkullen i Filipstad.

Hård skogskörning

Vid sidan om jordbruket har Otto Jansson ägnat sig åt skogskörning i stor utsträckning under vinterhalvåret. Det hände bergsäkert att han gav sig iväg till skogen varenda vinter. Då fick han gå upp klockan 5 prick och utfordra hästarna och en timme senare på morgonen gav han sig iväg till skogen. Ofta fick han åka ända upp till Motjärnshyttan. Stjälpet och Björkhöjden innan han kom fram till skogstrakten där det fanns något att köra. Det gällde att få fram så mycket timmer som möjligt ur skogen till uppläggsplatsen. Ofta var det mörkt när han återvände på kvällen.

Tommy lyssnar intresserat på vad farmor, Agnes Jansson, berättar.

Nu tar det strävsamma arrendatorsparet Jansson det lite lugnare och det har de rättighet att göra. De försöker undvika att samtalet kommer in på arbetsfyllda dagar men det är känt ändå. Fru Jansson hade t.ex. 5—6 kor att sköta förutom alla barnen och de husmoderliga plikterna. En TV-stund på kvällen tycker de är den bästa avkopplingen.

Gehå.

Tidningsurklipp från reportage om Glittne i NWT där också kusinerna Tommy och Tomas får medverka på bild tillsammans med Agnes och Otto.